

PRESSEKRETERARE: OLLE CASTELIUS
TELEFONNUMMER: 0734-45 22 06
E-POST: OLLE.CASTELIUS@RIKSREVISIONEN.SE

DATUM: 2020-04-08

Bristande insyn och risk för jäv när EU-medel hanteras i Sverige

De regionala strukturfondspartnerskapen infördes i Sverige 2007. Syftet var att säkerställa regionalt inflytande när EU-medel fördelas. Riksrevisionens granskning visar dock att arbetet präglas av bristande transparens, otydliga prioriteringar och risker för jäv. Regeringen rekommenderas nu att se över systemet.

Sverige får varje år stora summor pengar från Europeiska socialfonden och Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Eftersom EU:s regler förutsätter ett regionalt medbestämmande har Sverige inrättat regionala strukturfondspartnerskap, som består av representanter för regioner, kommuner, arbetsmarknadens parter, statliga myndigheter och det civila samhället.

Under 2014–2020 bestämmer partnerskapen om 12,2 miljarder kronor i EU-medel i stöd till projekt. Eftersom EU kräver en medfinansiering med lika stora belopp från Sverige blir partnerskapens prioriteringar även styrande för omfattande nationella medel.

Granskningen visar att det finns flera problem som sammantaget innebär bristande förutsättningar för ett effektivt genomförande av EU-programmen i Sverige. Problemen har sin grund i en otydlig ansvarsfördelning och en svag styrning från regeringen, som har det övergripande ansvaret.

– Bristerna är så omfattande att regeringen i första hand bör utreda om det finns bättre alternativ till systemet med regionala strukturfondspartnerskap, säger riksrevisor Helena Lindberg.

Vidare visar granskningen att många ledamöter i partnerskapen företräder aktörer som själva söker, eller redan har fått, pengar till EU-finansierade projekt. Därmed finns en inbyggd jävsproblematik som partnerskapen har svårt att hantera.

– Det är tveksamt om partnerskapen med sin nuvarande sammansättning av ledamöter kan genomföra sitt uppdrag och samtidigt leva upp till bestämmelserna om jäv, säger Max Dahlbäck, projektledare för granskningen.

Riksrevisionen konstaterar även att de flesta partnerskap saknar riktlinjer för vilka projekt som ska prioriteras och att insynen i arbetet är kraftigt begränsad. I många fall ger partnerskapen ingen tydlig information om på vilka grunder de har bestämt vilka projekt som ska få pengar.

I stället för projektens kvaliteter prioriterar partnerskapen i vissa fall utifrån vilken geografisk spridning pengarna får, eller vilken organisation som har ansökt. Dessutom har Sveriges regioner ett så starkt inflytande över partnerskapen att i det praktiken ofta redan är avgjort vilka projekt som får pengar när det är dags för partnerskapets prioritering.

– Otydliga prioriteringar kan leda till att det inte är de bästa projekten som får pengar, och ökar risken för rättsosäkerhet. Därför måste det bli tydligare hur partnerskapen väljer vilka projekt som ska få pengar, säger riksrevisor Helena Lindberg.

Rekommendationer i korthet

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att

- utreda alternativ till systemet med regionala strukturfondspartnerskap
- förtydliga ansvarsfördelningen
- säkerställa att strukturfondspartnerskapen följer gällande bestämmelser om jäv
- se över grunderna för att utse strukturfondspartnerskapens ledamöter.
- ställa krav på att strukturfondspartnerskapen fastställer grunder för hur de vill prioritera EU-medel
- ställa krav på att strukturfondspartnerskapens motiveringar är klagörande

För fullständiga rekommendationer, se rapporten.

Rapporten finns att ladda ner från Riksrevisionens webbplats

[Regionala strukturfondspartnerskap – ger de förutsättningar för en effektiv användning av EU-medel? \(RiR 2020:10\)](#)